

være en bestemt Udtalelse af Rigsdagen: „Særlig og ikke videre“, for hvilken han ganske anderledes let kan bøje sig, og som han ganske anderledes let vil kunne skaffe Anerkjendelse hos Isländerne end en blot Erklæring om, at han personlig er af en anden Mening end hans Forgængere og derfor trækker sig tilbage fra deres Indrømmelser. Dette vilde være et Brud paa Continuiteten, som ganske vist vilde være uanstødeligt og gjøre et meget slemt Indtryk, hvorimod Brudet paa Continuiteten, naar man er kommen paa gale Veie, taber sin Betydning, naar det bevirkes ved et mellemkommende Factum, som bringer Sagen i det rette Spor igjen — eller som, for at blive i Billedet, reiser den Vogn, som er væltet; men et saadant mellemkommende Factum kan kun komme fra den Autoritet, som endnu staaer med frie Hænder ligeoverfor Spørgsmaalet, og det gjør Rigsdagen, thi det har i alle disse 20 Aar ikke været forelagt Rigsdagen.

Der var i den ærede Landssthingsmands (Ploug) Bemærkninger en heel Deel smaa Unøiagtigheder og Feiltagelser, som dog ikke havde nogen videre praktisk Betydning, og jeg skal derfor kun omtale et Par enkelte af dem. Det ærede Medlem kjendte saaledes aabenbart ikke videre til Forhandlinger paa den saakaldte islandske Constituante, naar han kunde sige, at det var en Synd, og det en Synd, som ikke blot paahvilede Regjeringen, men ogsaa hele det danske Folk, at man ikke havde ført Sagen tilende med denne Forsamling, men havde troet sig nødsaget til at lade den hvile for at lade de Bedkommende komme til Besindelse, forinden den med nogensomhelst Udfigt til Nytte kunde bringes for igjen. Det er meget tilgiveligt, at det ærede Medlem ikke kjender de omtalte Forhandlinger — jeg kjender dem heller ikke selv nøie —; men saa meget veed jeg, at der ikke var nogensomhelst Udfigt til med den nævnte Forsamling at bringe Sagen til en rimelig Ende. — Det var heller ikke rigtigt, naar det ærede Medlem sagde, at Isländerne kun havde havt Handelsfrihed i 14 Aar, og at man ikke kunde forlange, at de i disse 14 Aar skulde have udviklet nogen egentlig selvstændig Handel eller nogen egentlig Skibsfaart; thi

hvad der skete for 14 Aar siden, var kun, at Handelen blev frigiven for alle Nationer, men den var allerede bleven fri for alle den danske Kronens Undersaatter meget længere tilbage i Tiden, nemlig i 1787, og fra den Tid af har der ikke været den mindste Hindring for, at Isländerne, som ogsaa selv vare de Nærmeste til at benytte Friheden, kunde have gjort Forsøg derpaa. Alt de have meget store Bauffeligheder derved, at de f. Ex., for blot at nævne een Ting, rimeligviis aldrig i Verden ville faae det, som man i det øvrige Europa forstaaer ved Landeveie, det erkjender jeg fuldkomment, og jeg skal ikke gjøre Isländerne nogen Brode deraf, men jeg siger kun, at Tidsfristen for Isländerne til at forsøge paa at benytte Handelsfriheden er meget ældre end 14—15 Aar. Forøvrigt skal jeg med Hensyn til Spørgsmaalet om Handelen paa Island henvise den ærede Landssthingsmand (Ploug) til en overordentlig interessant og lærerig Artikel, som har staaet i et Blad, som kaldes „Fædrelandet“, hvori det oplyses — jeg har idetmindste ikke hidtil vidst det nøiere, og jeg har derfor læst Artiklerne med ganske overordentlig Interesse — at det ikke var en Conseqvent af de industrielle og mercantile Grundsætninger, som en Tidlang til Europas store Fordærv vandrede alle Lande rundt, naar man i sin Tid monopoliserede Handelen paa Island i en enkelt Haand, men at dette var en selvstændig islandsk Opfindelse og en Hovedgrundvold for de islandske Hovdingers særlige Stilling, idet der til denne Tid saa tillige knyttede sig den Pligt at sørge for Landets Forsyning, hvorfor det ogsaa danne en Hovedbasis for de Forhandlinger med den norske Konge, der i sin Tid fandt Sted, og hvorefter han overtog Landets Styrelse og Forsyning. Dermed stod saa ogsaa i Forbindelse Fastsættelsen af Taxter for Priserne, saaledes at disseattes lavere end de Priser, hvorfor Baverne ellers kunde kjøbes. Med andre Ord: det, gjennem en Handelsafgift at skaffe Indtægter tilveie, var Noget, som de islandske Hovdinger indførte, og som de norske Konger bragte i System, endogsaa længe forinden den norske Krone blev forenet med den